

‘Brandnetel kun je voor

Elk nummer stelt een gastcurator een eigen tentoonstelling samen van planten die volgens hem of haar museale waarde hebben. Aflevering 42: Karin Kok.

tekst NICOLIE VAN DOORN
portretten SANDRA VERKIC
illustraties KAREN TERPSTRA

Toen Karin Kok hoorde dat in Alphen aan den Rijn het Museumpark Archeon zou worden aangelegd, wist ze meteen: dáár wil ik werken! “Zodra mijn kinderen de schoolleeftijd hadden bereikt heb ik me aangemeld voor administratief werk. Maar na een half jaar op kantoor wist ik dat ik veel liever in het park wilde werken.” Dat was dertig jaar geleden. In die tijd heeft Karin zich opgewerkt tot groenmanager van de werkgroep Flora en Fauna. “De combinatie van natuur en historie, zoals je die bij Archeon hebt, is ideaal voor mij”, zegt ze. “Als kind had ik al een tuin. Ik wilde archeologie of geschiedenis studeren, maar daar was geen werk in te vinden en dat is dus niet doorgegaan. Bij Archeon ben ik begonnen met rondleidingen en doe-routes voor scholen en familiegroepen. Eerst bij de Romeinse tijd, daarna bij de prehistorie en de middeleeuwen.

Maar dat doe ik nu niet meer. Ik werk met vrijwilligers en leid mensen op, want ik vind het belangrijk om kennis door te geven. Verder ben ik me gaan specialiseren in kruidenkennis en manden vlechten.”

Twee jaar geleden heeft Archeon een plan ontwikkeld voor een historisch verantwoord, duurzaam en educatief groenbeheer. Karin werd aangesteld als groenmanager en schreef het ‘Masterplan 2023-2030 Natuurbeleid Museumpark Archeon’. “Ik heb de groene plekken in het park beschreven en aangegeven wat verbeterd kan worden. We hebben al het groen ingedeeld in locaties zoals tuinen, akkers en oevers. We leggen er biotopen aan voor bepaalde flora en fauna. Dan moet je denken aan een plek waar we bijvoorbeeld zaden van inheemse planten uit Zuid-Limburg inzaaien.”

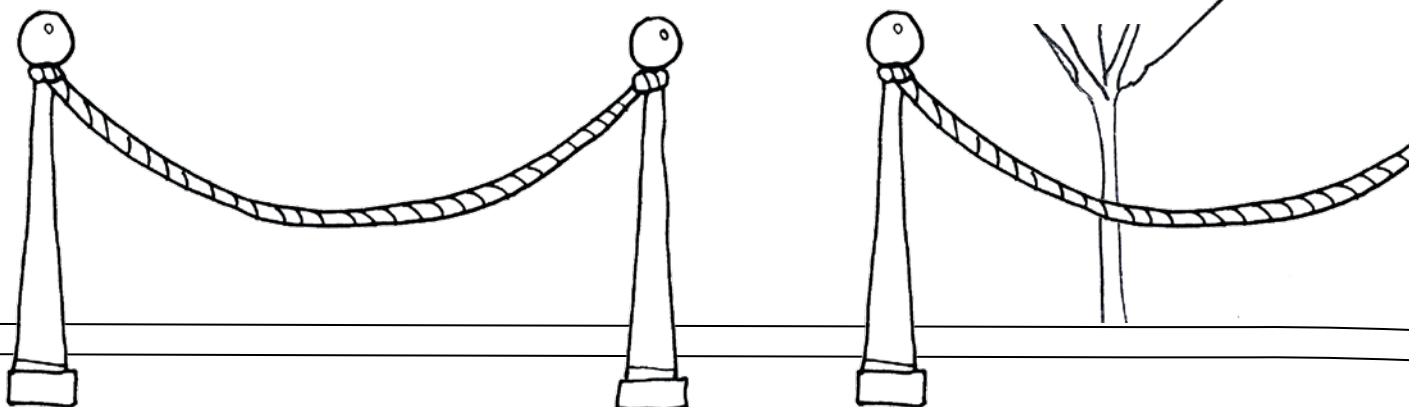
van alles gebruiken'

Het aanleggen van biotopen is belangrijk, zegt ze, omdat planten verdwijnen als ze op de verkeerde plaats staan. "Dat was bijvoorbeeld zo met de Romeinse tuin. Die lag te laag, waardoor hij te nat werd. Voor mediterrane planten is dat niet ideaal en daarom hebben we deze tuin opgehoogd." Het museumpark is niet alleen betrokken bij het wel en wee van planten. Ook de dieren, en dan met name insecten zoals bijen en vlinders, krijgen veel aandacht. Archeon is aangesloten bij Groene Cirkels Bijenlandschap, IVN Alphen en Stichting Ons Groene Hart. "We deden al veel voor bijen door stukken rommelig te laten en geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Maar we willen nog meer verschillende bijen en vlinders aantrekken. Dat doen we door een bijenburcht te maken en waardplanten zoals de brandnetel te laten staan." Met zichtbare trots: "Afgelopen jaar heeft Archeon voor het eerst een bijenweekend georganiseerd. Dat deden we omdat het niet goed gaat met de wilde bij in Nederland." Het Masterplan heeft ze 'breed' geschreven, zegt ze, omdat Archeon een nieuwe doelgroep wil aantrekken. "Tot nu toe kwamen de bezoekers voor de historie en natuurlijk ook voor een mooi groen park, maar we gaan meer nadruk leggen op de natuur door biodiverser te zijn en uit te stralen hoe je op een verantwoorde manier met de natuur omgaat. Iedere winter pakken we een stuk groen aan, in 2030 hopen we het af te hebben. Het is veel werk, zou je op willen schrijven dat ik nog vrijwilligers zoek voor het groen?"

MOERASSPIREA

'*Filipendula ulmaria* is een mooie oeverplant met crème-gele bloemen. Een goede waardplant, en bovendien geneeskrachtig: vroeger werden de bladeren en bloemen gedroogd, daar werd thee van getrokken die je dronk als je koorts had. De naam spirea is terug te vinden in het woord 'aspirine'; moerasspirea is een van de eerste planten waaruit acetylsalicylzuur gewonnen werd.' ►

KONINGSKAARS

'*Verbascum thapsus* is een zandminnende duinplant die veel zon vraagt. Op hellingen doet-ie het heel goed, die zijn droger en armer. De gele bloemen vormen een dichte aar. De koningskaars is waardplant voor onder meer de kuifvlinder, salielichtmot, bessenwants, toortsparemoervlinder en zwartpootmot. De plant is geneeskrachtig en van de bladeren werden vroeger toortsen en lampenpitten gemaakt.'

SALIE

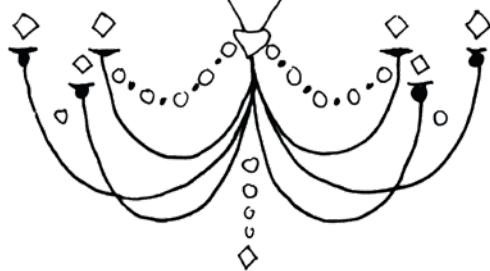
'*Salvia officinalis* is een geurende plant die bloeit met lange, paarse bloemaren. Het is een makkelijke plant. Waar salie staat, staat niks anders. Salie helpt bij ontstoken slijmvliezen.'

KATTENSTAART

'*Lythrum salicaria* is een oeverplant die uitbundig bloeit met paarse opstaande bloemaren. Het kattenstaartdikpootje verzamelt nectar en stuifmeel op deze planten en dit jaar hebben we dit bijtje hier voor het eerst aangetroffen. Kattenstaart is een hele goede waardplant. Met deze plant kun je bovendien manden vlechten. En hij is geneeskrachtig. Kortom, hij kan alles.'

‘In de bitterwilg zitten allerlei kleurtjes’

BRANDNETEL

‘De brandnetel (*Urtica*) kun je voor van alles gebruiken. Hij is heel geneeskrachtig, want hij brengt alles in het lichaam in balans. Verder is het een goede waardplant voor bijen en vlinders, een functionele plant voor het maken van kleding en hij is ook nog eens heel mooi! Hier hebben we brandnetels op plekken waar andere planten het niet goed doen. Rustige plekken, waar niet veel publiek komt.’

WILG

‘De wilg (*Salix*) is een superwaardplant voor verschillende vlinders, zoals de rouwmantel en de kleine weerschijnvlinder. Wilgen groeien op grienden, maar die zijn er steeds minder in ons land en dat is zorgwekkend. We willen toch wilgentenen hebben. Vroeger had elke stad mandenvlechters. Voor de wilgen werden slechte gronden gebruikt, vooral in de Betuwe of langs de grote rivieren.

In het weekend ben ik mandenvlechter. Ik werk vooral met de kraakwilg (*S. fragilis*) en de bitterwilg (*S. purpurea*, foto). De kraakwilg is bruin, in de bitterwilg zitten allerlei kleurtjes waarmee je kleuren kunt vlechten. Het is leuk om erover te vertellen. Bijvoorbeeld dat in de bast aspirine zit. Ja, er zijn nog steeds planten waar je medicijnen mee kunt maken.’ ♦

